

Młodzi Polacy o męskości, kobiecości i różnicach między płciami

Opracował
Jonathan Scovil

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Spośród stwierdzeń opisujących tradycyjne wzorce męskości z największym poparciem badanych spotkały się te, które wymagały od mężczyzn uprzejmości względem kobiet – przepuszczania ich w drzwiach (88%) lub płacenia za nie na randkach (61%) – oraz umiejętności prowadzenia przez nich samochodu (81%). Wyraźny sprzeciw budził natomiast pogląd, wedle którego mężczyzna nie powinien nigdy płakać czy okazywać słabości (69% głosów sprzeciwu).
- Większość badanych zgodziła się, że kobieta powinna zawsze starać się być zadbana i dobrze wyglądać (70%), a niemal połowa, że nie powinna mieć w życiu zbyt wielu partnerów seksualnych (47%). Natomiast ponad połowa ankietowanych nie zgadzała się, że kobieta powinna być zawsze miła (53%) i że to ona powinna przede wszystkim zajmować się opieką nad dziećmi i codziennym przygotowywaniem posiłków dla rodziny (odpowiednio: 72% i 58% głosów sprzeciwu).
- Stosunek do powyższych kwestii różnicował czasem wiek badanych, ale najbardziej decydująca była tu płeć. Ogólnie rzecz biorąc, mężczyźni znacznie częściej bronili tradycyjnych wzorców płciowych – zarówno tych odnoszących się do nich samych, jak i do płci przeciwnej.
- Podziały płciowe ujawniają się też wyraźnie w odniesieniu do stwierdzenia, że w polskim społeczeństwie lepiej żyje się mężczyznom niż kobietom – zgadza się z nim większość kobiet (53%), podczas gdy wśród mężczyzn dominują głosy przeczące (45%).
- Na koniec poprosiliśmy badanych o umiejscowienie się na skali męskości-kobiecości, na której 1 oznacza „całkowicie męski(a)”, a 7 „całkowicie kobiecy(a)”. Tylko niecała połowa respondentów wybrała skrajne punkty skali (45%), a więcej niż co dziesiąty nie umiejscowił się ani bliżej bieguna męskiego, ani kobiecego (11%). Co piąty mężczyzna identyfikował się jako bardziej kobiecy niż męski (21%) wobec zaledwie co dwudziestej kobiety plasującej się po męskiej stronie skali (5%).

Tradycyjne, osadzone w życiu wiejskim wzorce męskości i kobiecości ulegają w Europie wyraźnym przemianom co najmniej od XIX wieku. Przyczyniały się do tego z jednej strony szerokie procesy społeczno-gospodarcze nabierające tempa czy to za sprawą rewolucji przemysłowej czy też wojen światowych, a z drugiej – celowe działania ruchów politycznych. Na najogólniejszym poziomie procesy te zmierzają w stronę równości i redukcji różnic między płciami, jednak w praktyce przebiegają one bardzo niejednorodnie. W jednym społeczeństwie potrafią funkcjonować obok siebie względnie nowe, równościowe wzorce oraz zasady sięgające korzeniami niepamiętnych czasów. Te drugie czasem spotykają się z oburzeniem współczesnych egalitarystów, nieraz pozostają niezauważone, a nierzadko zapewniają sobie przetrwanie, okrywając się urokiem „starych, dobrych czasów”, „galanterii” czy „rycerskości”. W przypadku Polski przemiany ról płciowych i mieszanie się nowych wzorców ze starymi niewątpliwie przyspieszyły po roku 1989, wraz z upadkiem komunizmu i otwarciem się kraju na wpływy Zachodu, naznaczonego już rewolucją seksualną i postęпами ruchów feministycznych.

W przeprowadzonym jesienią ubiegłego roku sondażu¹ postanowiliśmy przyjrzeć się pokoleniom dorosłych Polaków, które dorastały w tym burzliwym okresie – tzw. pokoleniu Z (18–29 lat) oraz millenialsom (30–44 lata). Jakie nierówności między płciami wydają im się jeszcze do przyjęcia, jakich nie byłoby w stanie zaakceptować, a jakie budzą między nimi spory? Jakie jest ich wyobrażenie o „prawdziwym” mężczyźnie, a jakie o „prawdziwej” kobiecie? Wzorem klasyka socjologii, Norberta Elias, zakładaliśmy, że procesy przemian cywilizacyjnych można obserwować zarówno na poziomie makro, jak i mikro w codziennych ludzkich zachowaniach i odruchach. Z tego względu prosiliśmy badanych o ustosunkowanie się nie tylko do szerokich kwestii systemowych – takich jak różnice wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn – ale też do niepisanych zasad organizujących nasze najprostsze interakcje i decydujących o tym, kto kogo przepuści w drzwiach lub kto sięgnie po portfel na zakończenie randki w restauracji.

WZORCE MĘSKOŚCI

Przygotowaliśmy listę stwierdzeń dotyczących różnic między płciami oraz obiegowych wyobrażeń o tym, jacy powinni (lub nie powinni) być mężczyźni i kobiety, a respondenci zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat każdego z nich. Wśród stwierdzeń odnoszących się w większym stopniu do wzorców męskości największym poparciem młodszej części polskiego społeczeństwa cieszyły się te, które wymagały od mężczyzn grzeczności czy wręcz galanterii – 88% badanych zgodziło się, że mężczyzna powinien przepuszczać kobietę w drzwiach, a 61% że powinien płacić za

---

¹ Badanie „Orientacje życiowe” zostało zrealizowane metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganymi tabletami (MOBI – 88,7%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 11,3%) w okresie od 11 października do 11 listopada 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski w wieku 18–44 lata (N=1573).

nią na randce. Zdecydowana większość respondentów (81%) uznała też za nieodzowny atrybut męskości umiejętność prowadzenia samochodu.

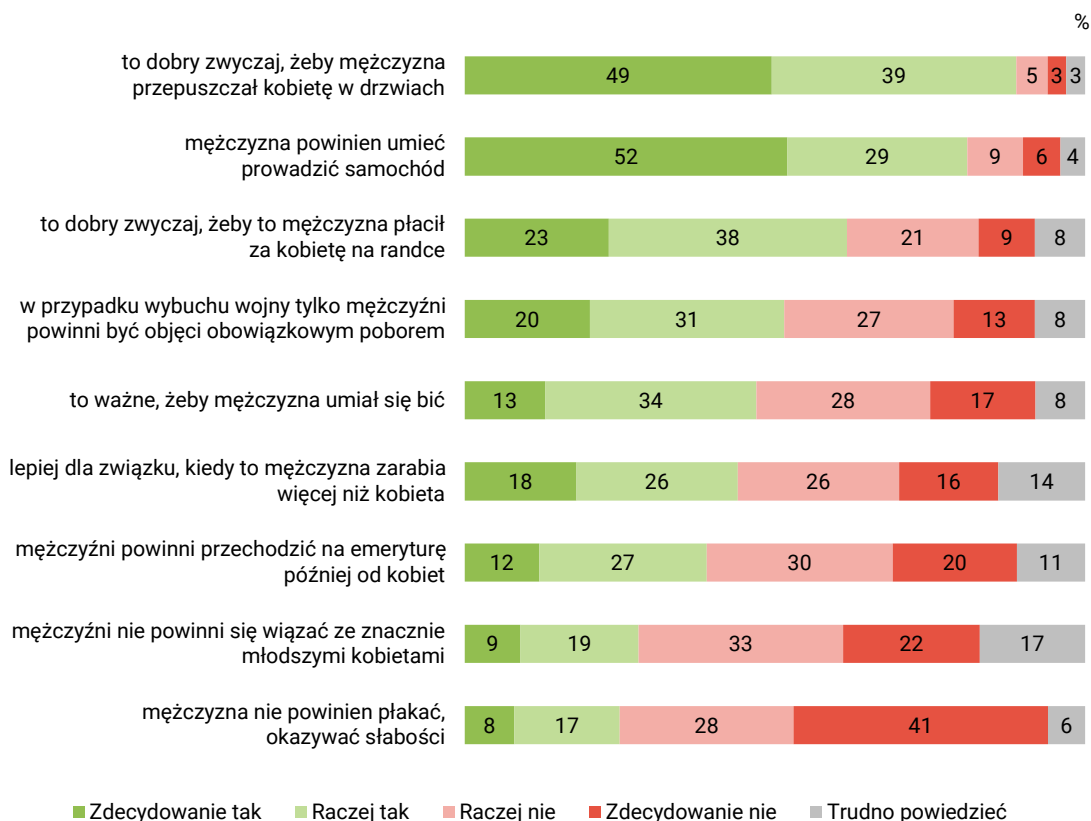
Kolejne stwierdzenia budziły już większe kontrowersje. Wysokie odsetki zarówno głosów poparcia, jak i sprzeciwu odnotowaliśmy w przypadku zdań opisujących systemowe nierówności między płciami – głoszących, że w przypadku wojny tylko mężczyźni powinni być objęci obowiązkowym poborem wojskowym (51% za, 40% przeciw) oraz że mężczyźni powinni przechodzić na emeryturę później od kobiet (39% za, 50% przeciw).

Co charakterystyczne, badani mieli najbardziej podzielone zdania w przypadku stwierdzeń opisujących tradycyjny wzór męskości jako zdolnego – w razie potrzeby – do przemocy fizycznej oraz pełniącego rolę głównego żywiciela, utrzymującego swoją partnerkę. Niemal identyczne odsetki respondentów zgadzały się i nie zgadzały się z tym, że mężczyzna powinien umieć się bić (47% za, 45% przeciw) oraz że to lepiej, gdy mężczyzna zarabia w związku więcej niż kobieta (44% za, 42% przeciw).

Z dość wyraźnym sprzeciwem spotkał się natomiast pogląd, że mężczyzna nie powinien wiązać się ze znacznie młodszymi kobietami (55% przeciw, 28% za). Zdecydowanie największy opór millenialsów i pokolenia Z wzbudziło zaś przekonanie, że mężczyzna nie powinien płakać i okazywać słabości (69% przeciw, 25% za).

CBOS

RYS. 1. Czy zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami:

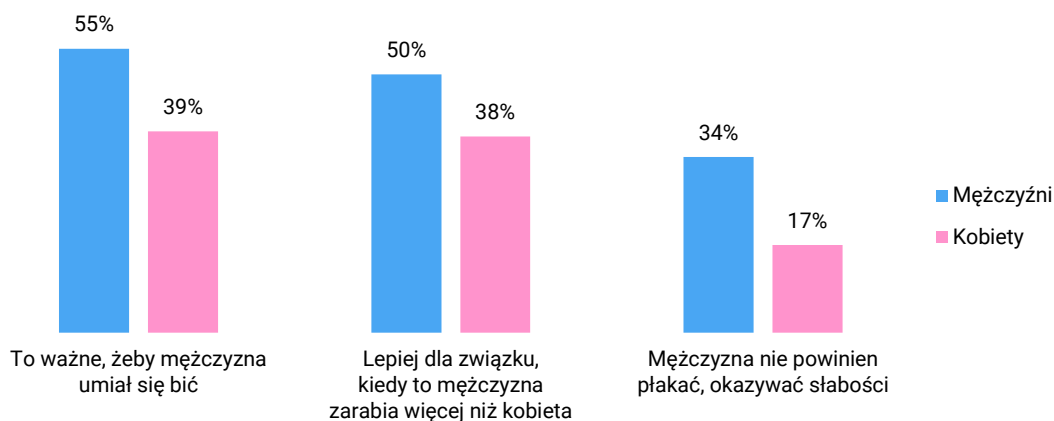
Analiza różnicowań odpowiedzi ze względu na cechy społeczno-demograficzne badanych pokazuje, po jakich liniach mogą przebiegać omawiane różnice zdań. Na przykład poparcie dla zwyczaju płacenia za kobietę na randce jest zauważalnie niższe wśród respondentów z największych miast (54% wobec 65% w najmniejszych miastach), posiadających wykształcenie wyższe (57% wobec 65% wśród osób o wykształceniu podstawowym lub gimnazjalnym), źle oceniających swoje warunki materialne (52% wobec 63% wśród oceniających je jako dobre), niepraktykujących religijnie (54% wobec 74% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu) oraz wyznających poglądy lewicowe (51% wobec 68% – prawicowe) – zob. tabelę aneksową 3.

W przypadku budzącej większe kontrowersje kwestii objęcia poborem wojskowym wyłącznie mężczyzn bardziej uwidacznia się wpływ wieku – tylko w grupie najmłodszych badanych głosy sprzeciwu przeważają nieco nad głosami poparcia (48% wobec 44%). Poza tym poparcie jest też niższe w większych miejscowościach (39% w miastach od 100 000 do 499 999 mieszkańców wobec 58% na wsi), wśród osób z wyższym wykształceniem (47% wobec 58% w grupie z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), nieuczestniczących w praktykach religijnych (46% wobec 62% w grupie praktykującej kilka razy w tygodniu) oraz wyznających poglądy lewicowe (45% wobec 54% – prawicowe) – zob. tabelę aneksową 4.

Dopiero kwestia późniejszego przechodzenia mężczyzn na emeryturę uruchamia podziały płciowe – rozwiązanie takie popiera tylko 35% mężczyzn wobec 43% kobiet. Uwidaczniają się też tutaj różnice pokoleniowe – poparcie sięga 43% wśród millenialsów wobec 32% wśród pokolenia Z (i zaledwie 26% wśród najmłodszych badanych w wieku 18–24 lata). Poza tym ponownie niższym poparciem dla *status quo* wyróżniają się osoby z wyższym wykształceniem (35% wobec 53% w grupie z wykształceniem zasadniczym zawodowym) oraz niepraktykujące religijnie (33% wobec 52% praktykujących kilka razy w tygodniu). Co ciekawe, w tym przypadku poparcie jest jednak wyższe wśród zwolenników lewicy niż prawicy (42% wobec 35%), za co odpowiada zapewne większa liczba kobiet w tej grupie – zob. tabelę aneksową 7.

Również wszystkie stwierdzenia opisujące tradycyjny wzór mężczyzny – jako zdolnego do przemocy, dominującego nad partnerką zarobkami, nieokazującego słabości – ujawniały wyraźne różnice perspektyw między młodymi kobietami i mężczyznami. Ogólnie rzecz biorąc, męska część badanych znacznie częściej tego wzorca broniła, twierdząc, że mężczyzna powinien umieć się bić (55% wobec 39% wśród kobiet), zarabiać więcej niż jego partnerka (50% wobec 38% kobiet) i że nie powinien nigdy płakać (34% wobec 17% wśród kobiet). Poparcie dla wszystkich tych stwierdzeń było niższe nie tylko wśród kobiet, ale i najmłodszych badanych oraz osób o poglądach lewicowych – zob. tabele aneksowe 5, 6 i 9.

RYS. 2. Poparcie dla stwierdzeń opisujących tradycyjny wzór męczyzny – różnice między płciami

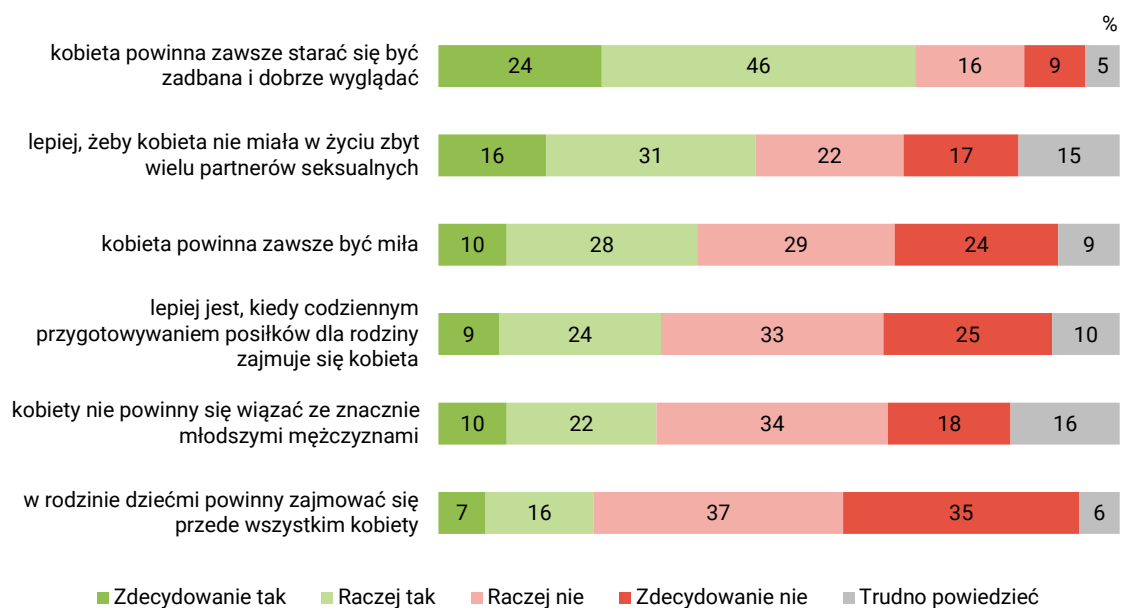

WZORCE KOBIECOŚCI

Przejdźmy teraz do stwierdzeń odnoszących się do wzorców kobiecości. Już pobieżny rzut oka na poniższy wykres pokazuje, że tradycyjna wizja tego, jaka kobieta powinna (lub nie powinna) być, spotyka się z bardziej zdecydowanym sprzeciwem niż tradycyjna wizja męskości. Spośród różnych wymogów stawianych kobietom przez dekady najtrwalsze wydają się te odnoszące się do ich wyglądu – większość badanych zgodziła się, że kobieta powinna zawsze starać się być zadbana i dobrze wyglądać (70%). W drugiej kolejności z najwyższym poparciem spotyka się wymóg wstrzemięźliwości seksualnej – 47% respondentów uważa, że kobieta nie powinna mieć w życiu zbyt wielu partnerów erotycznych, choć odsetek głosów sprzeciwu jest w tym przypadku całkiem wysoki (39%).

Pozostałe stwierdzenia budziły już w większości badanych opór. Zbliżone odsetki nie zgadzały się, że kobieta powinna być zawsze miła (53%), że lepiej, kiedy to ona zajmuje się codziennym przygotowywaniem posiłków dla rodziny (58%) oraz że kobiety nie powinny wiązać się ze znacznie młodszymi mężczyznami (52%). Natomiast zdecydowanie największy sprzeciw wzbudził pogląd, że dziećmi w rodzinie powinny zajmować się przede wszystkim kobiety (72%).

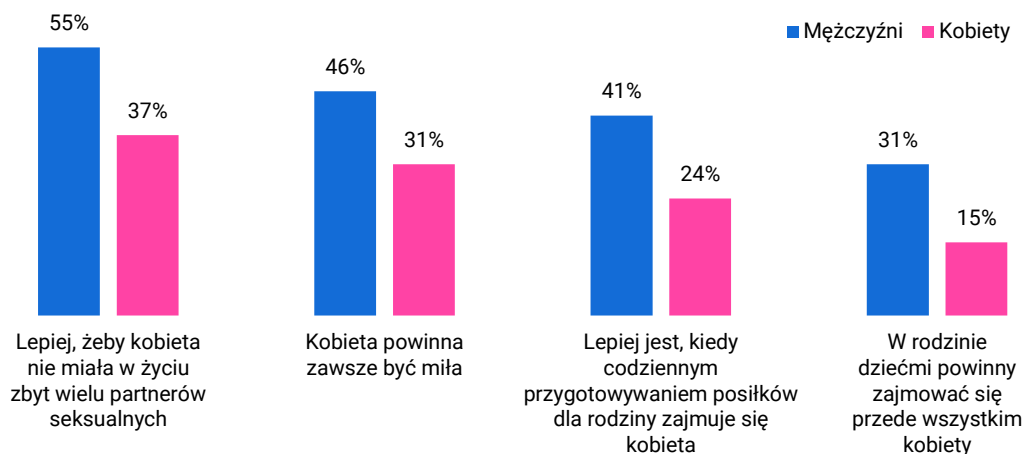
RYS. 3. Czy zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami:

Przekonanie, że kobieta powinna zawsze starać się dobrze wyglądać, spotyka się ze zbliżonym poparciem u obu płci, natomiast zaznacza się tu dość wyraźna różnica pokoleniowa – wśród reprezentantów pokolenia Z odsetek głosów poparcia jest zauważalnie niższy niż wśród millenialsów (62% wobec 73%). Powtarzają się też tutaj podobne zależności co przy stwierdzeniach dotyczących wzorców męskości: wymóg ten jest rzadziej aprobowany przez mieszkańców większych miejscowości (56% w największych miastach wobec 73% na wsi), osoby o wyższym wykształceniu (62% wobec 79% wśród osób o wykształceniu zasadniczym zawodowym) i wyznające poglądy lewicowe (58% wobec 74% – prawicowe) – zob. tabelę aneksową 10.

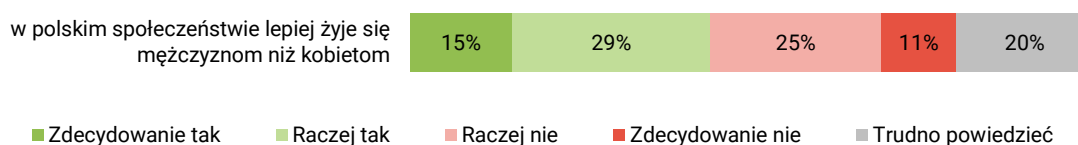
W odniesieniu do wszystkich pozostałych stwierdzeń opisujących tradycyjny wzór kobiecości mamy już do czynienia z wyraźnym konfliktem światopoglądowym między młodymi mężczyznami i kobietami. Podobnie jak w przypadku wzorców męskości to mężczyźni w większym stopniu bronią starych obyczajów i zasad. Znacznie częściej twierdzą, że kobieta nie powinna mieć zbyt wielu partnerów seksualnych (55% wobec 37% kobiet), że to ona powinna przygotowywać w rodzinie posiłki (41% wobec 24% kobiet) oraz zajmować się dziećmi (31% wobec 15% kobiet), a także być zawsze miła (46% wobec 31% kobiet). Poparcie dla tych stwierdzeń jest też znów wyższe w mniejszych miejscowościach i wśród osób o poglądach prawicowych – zob. tabele aneksowe 11, 12, 13 i 15.

RYS. 4. Poparcie dla stwierdzeń opisujących tradycyjny wzór kobiety – różnice między płciami

Na liście naszych stwierdzeń dotyczących wzorców męskości i kobiecości oraz różnic między płciami pojawiło się też stwierdzenie z nieco innego porządku, zainspirowane badaniem francuskiego ośrodka IFOP². Głosi ono, że w polskim społeczeństwie lepiej żyje się mężczyznom niż kobietom. Przekonanie to powraca w dyskursie ruchów feministycznych pod różnymi postaciami. Uznaliśmy, że opinie badanych na ten temat dobrze zobrazują ich ogólne wyobrażenie o nierównościach między płciami. Wspomniane badanie IFOP z 2020 roku pokazywało, że pogląd o wyraźnej przewadze mężczyzn w życiu społecznym jest wśród młodych Francuzów rozpowszechniony – zgadzało się z nim 72% spośród nich. W Polsce stwierdzenie to budzi znacznie większe wątpliwości. Co prawda dominowały tu odpowiedzi twierdzące (44%), ale odsetek odpowiedzi przeczących był niewiele niższy (36%), zaś co piąty badany nie miał na ten temat zdania (20%).

RYS. 5. Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem:

² <https://www.ifop.com/publication/fractures-sociales-enquete-aupres-des-18-30-ans/> (dostęp: 9.05 2025)

Jak można było się spodziewać, w tym przypadku różnice opinii zaznaczają się zwłaszcza pomiędzy płciami. Podczas gdy większość kobiet zgadza się, że w polskim społeczeństwie mężczyznom żyje się lepiej niż kobietom (53%), wśród mężczyzn dominują głosy przeczące (45%). Znaczenie ma tutaj też ogólna orientacja światopoglądowa badanych – respondenci o lewicowych poglądach zgadzają się z tym stwierdzeniem znacznie częściej niż ci o prawicowych (53% wobec 38%) – zob. tabelę aneksową 16.

ZESTAWY POGLĄDÓW

Analiza czynnikowa³ pokazuje, że omawiane stwierdzenia łączą się w odpowiedziach badanych w szersze czynniki, tzn. respondenci popierający stwierdzenie z danego czynnika mają tendencję do popierania innych, przyporządkowanych do niego stwierdzeń. Najwięcej stwierdzeń grupuje czynnik pierwszy, stanowiący afirmację tradycyjnych ról płciowych. W wizji tej to przede wszystkim kobieta powinna zajmować się dziećmi oraz przygotowywaniem posiłków, powinna być zawsze miła i starać się ładnie wyglądać, a przy tym nie mieć zbyt wielu partnerów seksualnych. Z kolei mężczyzna nie powinien okazywać słabości, powinien zarabiać więcej niż partnerka, a także umieć się bić. Drugi czynnik grupuje stwierdzenia aprobujące wizję mężczyzny jako uprzejmego i zaradnego „gentlemana” – przepuszczającego zawsze kobietę w drzwiach, płacącego za nią na randce, ale i potrafiącego odwieźć ją do domu samochodem. Trzeci czynnik skupia się z kolei na równości wieku w związku – badani uważający, że mężczyźni nie powinni wiązać się ze znacznie młodszymi partnerkami na ogół uważają, że i kobiety nie powinny wiązać się ze znacznie młodszymi partnerami. Wreszcie czwarty czynnik jest na pierwszy rzut oka nieco paradoksalny. Łączy ze sobą poparcie dla systemowych nierówności niekorzystnych dla mężczyzn – późniejszy wiek emerytalny, objęcie przymusową służbą w wypadku wojny – z ogólnym przekonaniem, że mężczyznom w polskim społeczeństwie żyje się lepiej. Być może część badanych uważa, że nałożone na mężczyzn obciążenia są uczciwą ceną za przywileje, którymi dysponują w życiu codziennym.

---

³ Zastosowano metodę rotacji Varimax.

TABELA 1

Stwierdzenia dotyczące wzorców męskości i kobiecości oraz różnic między płciami	Czynnik I	Czynnik II	Czynnik III	Czynnik IV
	Tradycyjne role płciowe	Mężczyzna jako „gentleman”	Równość wieku	Systemowe różnice między płciami
W rodzinie dziećmi powinny zajmować się przede wszystkim kobiety	0,781			
Lepiej jest, kiedy codziennym przygotowaniem posiłków dla rodziny zajmuje się kobieta	0,767			
Kobieta powinna zawsze być miła	0,734			
Mężczyzna nie powinien płakać, okazywać słabości	0,688			
Lepiej, żeby kobieta nie miała w życiu zbyt wielu partnerów seksualnych	0,547			
Lepiej dla związku, kiedy to mężczyzna zarabia więcej niż kobieta	0,531			
Kobieta powinna zawsze starać się być zadbana i dobrze wyglądać	0,476			
To ważne, żeby mężczyzna umiał się bić	0,438			
To dobry zwyczaj, żeby mężczyzna przepuszczał kobietę w drzwiach		0,806		
Mężczyzna powinien umieć prowadzić samochód		0,759		
To dobry zwyczaj, żeby to mężczyzna płacił za kobietę na randce		0,578		
Mężczyźni nie powinni się wiązać ze znacznie młodszymi kobietami			0,808	
Kobiety nie powinny się wiązać ze znacznie młodszymi mężczyznami			0,803	
Mężczyźni powinni przechodzić na emeryturę później od kobiet				0,743
W polskim społeczeństwie lepiej żyje się mężczyznom niż kobietom				0,575
W przypadku wybuchu wojny tylko mężczyźni powinni być objęci obowiązkowym poborem				0,505
Procent wariancji wyjaśnionej	22	15	10	10

Spośród powyższych czynników – zestawów skorelowanych poglądów – zdecydowanie największą popularnością cieszy się czynnik drugi, jako że z tworzącymi go stwierdzeniami zgadza się średnio aż 77% badanych. To tym dobitniej pokazuje, że spośród tradycyjnych wzorców płciowych z najszerszą aprobatą spotykają się dziś te, które wymagają od mężczyzn uprzejmości względem kobiet – przepuszczania ich w drzwiach, płacenia za nie na randkach oraz pewnej podstawowej zaradności, wyrażającej się w umiejętności prowadzenia samochodu.

TOŻSAMOŚĆ PŁCIOWA

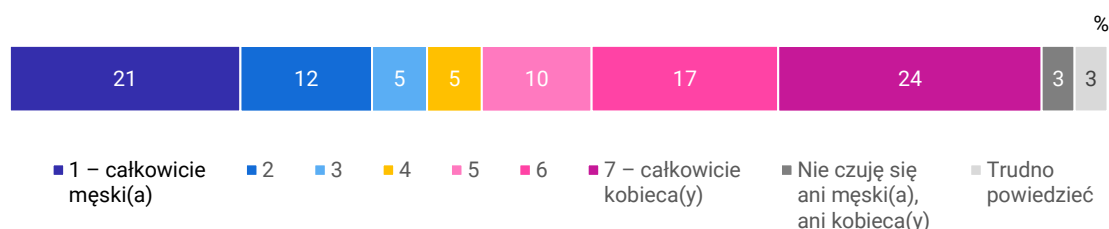
Na zakończenie zestawu pytań poświęconego rolom płciowym i różnicom między kobietami i mężczyznami postanowiliśmy postawić badanym jeszcze jedno pytanie, dotyczące ich tożsamości płciowej. W medialnych doniesieniach na temat pokolenia Z często wspomina się o tym, że dla rosnącej liczby młodych ludzi przyporządkowanie do jednej płci nie jest kwestią oczywistą. Dla przykładu we wspomnianym już badaniu z 2020 roku francuski ośrodek badawczy IFOP donosił, że aż 22% młodych Francuzów (18–30 lat) nie utożsamia się ani z płcią męską, ani kobiecą⁴.

Układając nasze pytanie, zainspirowaliśmy się międzynarodowym ośrodkiem YouGov, który w 2023 roku zapytał Amerykanów o to, gdzie umieściliby się na skali rozciągającej się od „całkowitej” męskości do „całkowitej” kobiecości. Wyniki pokazały, że znaczna część populacji nie czuje się ani całkowicie męska, ani całkowicie kobieca, ujawniając jednocześnie wyraźny wymiar pokoleniowy tego zjawiska – młodszy badani byli częściej niepewni swojej tożsamości płciowej niż starsi⁵. Postanowiliśmy zadać podobne pytanie w naszym badaniu młodszych pokoleń Polaków, prosząc ich o umiejscowienie się na skali męskości–kobiecości, gdzie 1 oznacza „całkowicie męski(a)”, a 7 „całkowicie kobieca(y)”.

Wyniki okazały się podobnie niejednoznaczne. W ogóle populacji tylko 45% badanych wybrało któryś ze skrajnych punktów skali, a zatem określiło się jako „całkowicie męski(a)” lub „całkowicie kobiecy(a)”. Więcej niż co dziesiąty badany (11%) wybrał odpowiedź, która nie plasowała go ani bliżej bieguna męskiego, ani kobiecego: 5% wskazało środkowy punkt skali (4), 3% zadeklarowało, że nie czuje się ani męska(i), ani kobieca(y), a kolejne 3% wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

CBOS

RYS. 6. Gdzie by się Pan(i) umiejscowił(a) na skali męskości-kobiecości, gdzie 1 oznacza „całkowicie męski(a)”, a 7 „całkowicie kobieca(y)”?

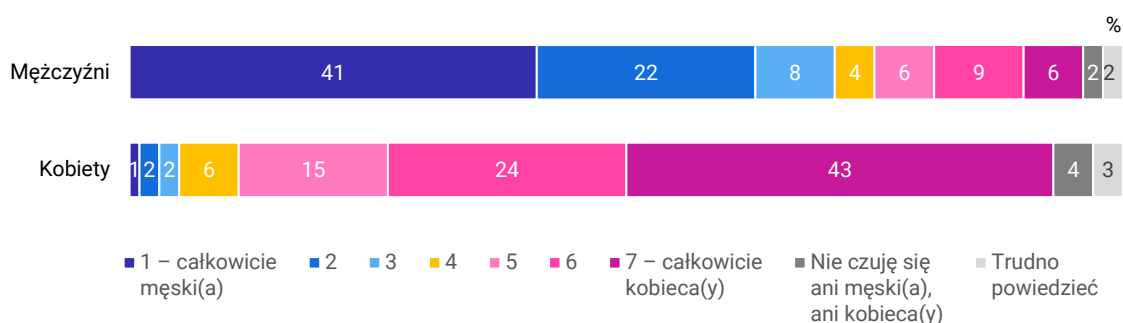
⁴ <https://www.ifop.com/publication/fractures-sociales-enquete-aupres-des-18-30-ans/> (dostęp: 9.05.2025)

⁵ <https://today.yougov.com/society/articles/48234-how-americans-feel-about-their-masculinity-and-femininity-poll> (dostęp: 9.05.2025)

Rozkłady odpowiedzi w podziale na płci pokazują, że choć odsetki mężczyzn uważających się za „całkowicie męskich” i kobiet uważających się za „całkowicie kobiece” są bardzo zbliżone (41% i 43%), to mężczyźni znacznie częściej identyfikują się z płcią przeciwną. Odsetek mężczyzn, którzy umiejscowili się po kobiecej stronie skali (punkty od 5 do 7), sięga aż 21%, podczas gdy odsetek kobiet czujących się bardziej męsko (punkty od 1 do 3) jest ponad czterokrotnie niższy i wynosi zaledwie 5%. Wśród kobiet nieco wyższy jest za to odsetek odpowiedzi nieokreślonych – niestawiających respondentek ani bliżej kobiecości, ani męskości – który łącznie wynosi 13% wobec 8% wśród mężczyzn.

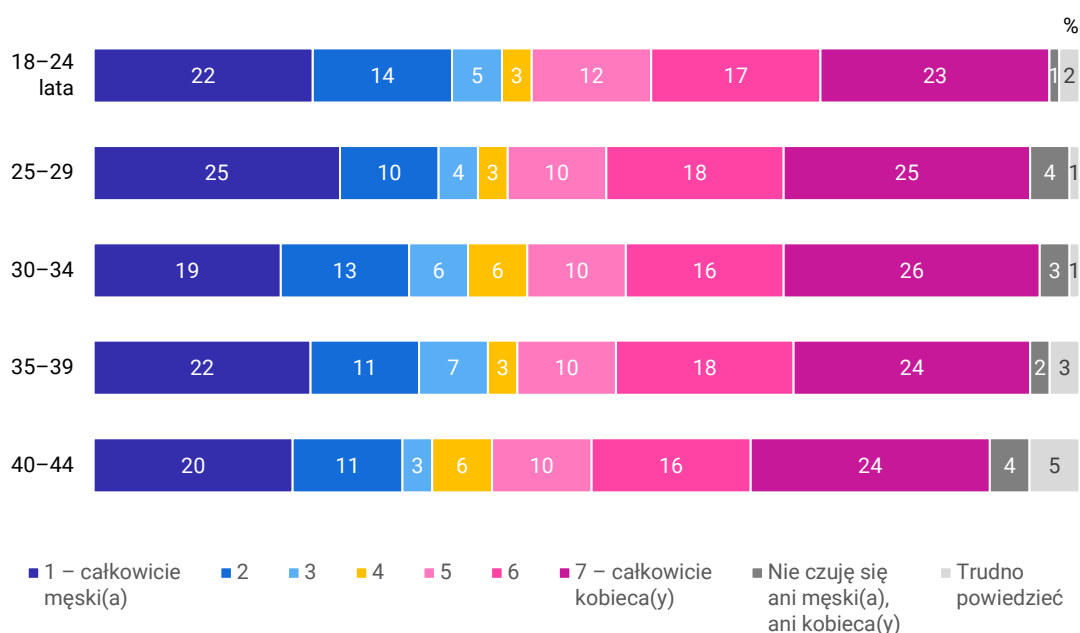
CBOS

RYS. 7. Skala męskości-kobiecości w podziale na płcie

Odpowiedzi badanych nie są natomiast wyraźnie zróżnicowane ze względu na wiek, tak jak to miało miejsce w amerykańskim badaniu YouGov. Należy przy tym pamiętać, że sondaż YouGov obejmował całą dorosłą populację USA, a nasz obejmuje wyłącznie dwa najmłodsze pokolenia Polaków – być może podobne różnice ujawniłyby się, gdyby badanie uwzględniało starszych badanych. W każdym razie najmłodszy z naszych respondentów nie wydają się mieć wcale większych wątpliwości co do swojej męskości lub kobiecości niż ci starsi. W istocie na najwięcej jednoznacznych deklaracji utożsamiania się z daną płcią – punkty 1 i 7 – natrafiamy wśród członków pokolenia Z, w wieku 25–29 lat (50%).

RYS. 8. Skala męskości-kobiecości w podziale na grupy wiekowe

***

Kiedy poprosiliśmy młodych Polaków o ustosunkowanie się do zestawu stwierdzeń opisujących tradycyjne wzorce męskości, z największym poparciem spotkały się te, które wymagały od mężczyzn uprzejmości względem kobiet – przepuszczania ich w drzwiach lub płacenia za nie na randkach – oraz umiejętności prowadzenia samochodu. Zdania były podzielone w sprawie systemowych nierówności dotyczących mężczyzn, największe kontrowersje budziły jednak stwierdzenia opisujące tradycyjny wzorzec męczyzny jako potrafiącego się bić i zarabiającego więcej niż jego partnerka. Z kolei z najwyraźniejszym sprzeciwem spotkał się pogląd, wedle którego mężczyzna nie powinien nigdy płakać, czy okazywać słabości.

Tradycyjne wzorce kobiecości były kontestowane jeszcze wyraźniej. Najtrwalsze wydają się wymogi odnoszące się do wyglądu kobiet – większość badanych zgodziła się, że kobieta powinna zawsze starać się być zadbana i dobrze wyglądać. W drugiej kolejności z najwyższym poparciem spotkał się wymóg „skromności” czy też wstrzemięźliwości seksualnej. Natomiast większość badanych nie zgadzała się, że kobieta powinna być zawsze miła czy że opieką nad dziećmi i codziennym przygotowywaniem posiłków dla rodziny powinny zajmować się przede wszystkim kobiety.

Stosunek do powyższych kwestii różnicował czasem wiek badanych, ale najbardziej decydujące były tu podziały płciowe. Ogólnie rzecz biorąc, mężczyźni znacznie częściej od kobiet bronili tradycyjnych wzorców płciowych – zarówno tych odnoszących się do nich samych, jak i do płci przeciwnej. Współgra to z tezą o rosnącej polaryzacji światopoglądowej między młodymi Polkami i Polakami,

która może utrudniać im nawiązywanie między sobą relacji – omówimy to zjawisko w innym komunikacie opartym na tym badaniu, poświęconym życiu towarzyskiemu, uczuciowemu i erotycznemu członków pokolenia Z i millenialsów⁶.

Podziały płciowe ujawniają się też wyraźnie w stosunku badanych do stwierdzenia, że w polskim społeczeństwie lepiej żyje się mężczyznom niż kobietom – zgadza się z nim większość kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn dominują głosy przeczące.

Przeprowadzona na bazie omawianych stwierdzeń analiza czynnikowa ujawniła istnienie zestawów skorelowanych poglądów, spośród których największą popularnością cieszyły się te wymagające od mężczyzn uprzejmości względem kobiet oraz podstawowej zaradności, wyrażającej się w umiejętności prowadzenia samochodu.

Wreszcie na koniec poprosiliśmy badanych o umiejscowienie się na skali męskości-kobiecości, na której 1 oznaczało „całkowicie męski(a)”, a 7 „całkowicie kobiecy(a)”. Tylko niecała połowa respondentów wybrała skrajne punkty skali, a więcej niż co dziesiąty nie umiejscowił się ani bliżej bieguna męskiego, ani kobiecego. Co piąty mężczyzna identyfikował się jako bardziej kobiecy niż męski, wobec zaledwie co dwudziestej kobiety plasującej się po męskiej stronie skali.

---

⁶ Komunikat CBOS „Życie towarzyskie i uczuciowe młodych Polaków” – w przygotowaniu.

TABELA 1

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>To dobry zwyczaj, żeby mężczyzna przepuszczał kobietę w drzwiach</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		88	8	3	1553
Płeć	Mężczyźni	89	8	3	780
	Kobiety	88	10	3	772
Wiek	18–24 lata	90	9	1	328
	25–29	85	10	5	192
	30–34	89	8	3	352
	35–39	85	12	3	270
	40–44	90	6	4	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	88	9	3	520
	Y: 30–44 lata	88	9	3	1033
Miejsce zamieszkania	Wieś	90	7	3	688
	Miasto do 19 999	88	9	3	211
	20 000 – 99 999	84	11	5	282
	100 000 – 499 999	88	9	3	207
	500 000 i więcej mieszk.	87	13	1	164
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	92	7	1	106
	Zasadnicze zawodowe	84	12	4	205
	Średnie	90	7	3	663
	Wyższe	88	10	3	579
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	11	4	284
	Średni personel, technicy	94	4	2	92
	Pracownicy adm.-biurowi	91	7	2	248
	Pracownicy usług	83	11	6	236
	Robotnicy wykwalifikowani	87	10	2	155
	Robotnicy niewykwalifik.	95	3	3	88
	Rolnicy	92	6	3	32
	Pracujący na własny rach.	92	8		107
	Bezrobotni	91	4	5	53
	Uczniowie i studenci	91	8	1	173
	Zajmujący się domem i inni	80	15	5	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	89	8	3	631
	W związku nieformalnym	89	8	3	454
	Wolny(a)	86	11	3	438
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	87	10	2	191
	Od 2000 do 2999 zł	94	6		183
	Od 3000 do 3999 zł	88	10	2	251
	Od 4000 do 5999 zł	91	7	2	358
	6000 zł i więcej	85	13	2	219
	Trudno powiedzieć	87	6	7	145
	Odmowa odpowiedzi	85	8	7	207
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	81	15	4	84
	Średnie	86	10	4	448
	Dobre	90	8	2	1021
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	99	1		70
	Raz w tygodniu	89	9	2	327
	1–2 razy w miesiącu	89	8	3	179
	Kilka razy w roku	92	6	2	405
	W ogóle nie uczestniczy	86	11	3	504
Poglądy polityczne	Lewica	83	13	3	415
	Centrum	91	6	3	311
	Prawica	89	9	1	448
	Trudno powiedzieć	91	5	4	268

TABELA 2

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>Mężczyzna powinien umieć prowadzić samochód</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		81	15	4	1551
Płeć	Mężczyźni	79	16	5	780
	Kobiety	83	14	3	771
Wiek	18–24 lata	74	23	4	328
	25–29	81	14	5	191
	30–34	86	10	4	352
	35–39	80	16	4	270
	40–44	84	12	4	410
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	76	20	4	519
	Y: 30–44 lata	84	12	4	1031
Miejsce zamieszkania	Wieś	84	13	3	687
	Miasto do 19 999	82	14	3	211
	20 000 – 99 999	81	15	5	283
	100 000 – 499 999	80	16	4	206
	500 000 i więcej mieszk.	71	23	6	164
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	76	22	3	106
	Zasadnicze zawodowe	82	14	4	205
	Średnie	81	14	4	663
	Wyższe	82	14	4	577
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	15	4	284
	Średni personel, technicy	86	9	5	92
	Pracownicy adm.-biurowi	84	13	3	248
	Pracownicy usług	79	16	5	234
	Robotnicy wykwalifikowani	82	16	2	155
	Robotnicy niewykwalifik.	78	20	1	88
	Rolnicy	90	7	3	32
	Pracujący na własny rach.	89	9	2	107
	Bezrobotni	81	12	7	53
	Uczniowie i studenci	76	19	5	173
Sytuacja osobista	Zajmujący się domem i inni	76	16	8	67
	W związku małżeńskim	87	9	4	630
	W związku nieformalnym	78	19	3	455
	Wolny(a)	77	18	5	436
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	84	12	4	193
	Od 2000 do 2999 zł	88	12	0	183
	Od 3000 do 3999 zł	83	13	3	249
	Od 4000 do 5999 zł	81	17	2	358
	6000 zł i więcej	75	21	4	219
	Trudno powiedzieć	75	16	9	145
	Odmowa odpowiedzi	82	10	9	205
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	65	31	4	84
	Średnie	77	18	5	446
	Dobre	84	12	3	1021
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	86	10	5	69
	Raz w tygodniu	86	12	2	327
	1–2 razy w miesiącu	86	13	2	181
	Kilka razy w roku	87	10	3	404
	W ogóle nie uczestniczy	74	22	4	504
Poglądy polityczne	Lewica	71	25	4	413
	Centrum	89	8	3	311
	Prawica	84	12	3	450
	Trudno powiedzieć	85	11	4	268

TABELA 3

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>To dobry zwyczaj, żeby to mężczyzna płacił za kobietę na randce</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	30	8	1552
Płeć	Mężczyźni	63	29	8	781
	Kobiety	59	32	8	771
Wiek	18–24 lata	60	35	5	330
	25–29	62	29	8	191
	30–34	60	31	9	351
	35–39	63	32	5	269
	40–44	62	27	11	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	61	33	6	521
	Y: 30–44 lata	61	30	9	1031
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	31	7	687
	Miasto do 19 999	65	28	7	211
	20 000 – 99 999	62	28	9	285
	100 000 – 499 999	56	31	13	206
	500 000 i więcej mieszki.	54	40	7	163
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	65	28	7	106
	Zasadnicze zawodowe	65	28	7	205
	Średnie	63	29	8	662
	Wyższe	57	34	9	578
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	34	11	284
	Średni personel, technicy	62	30	9	92
	Pracownicy adm.-biurowi	60	31	8	247
	Pracownicy usług	63	30	7	234
	Robotnicy wykwalifikowani	63	27	10	157
	Robotnicy niewykwalifik.	73	22	5	88
	Rolnicy	77	21	3	32
	Pracujący na własny rach.	64	31	6	107
	Bezrobotni	60	25	15	53
	Uczniowie i studenci	61	34	4	173
	Zajmujący się domem i inni	51	43	6	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	65	27	8	629
	W związku nieformalnym	58	37	5	455
	Wolny(a)	61	29	10	438
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	64	31	6	192
	Od 2000 do 2999 zł	64	31	5	183
	Od 3000 do 3999 zł	62	32	6	252
	Od 4000 do 5999 zł	64	30	6	357
	6000 zł i więcej	60	34	6	219
	Trudno powiedzieć	55	30	14	144
	Odmowa odpowiedzi	57	27	16	205
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	52	36	12	83
	Średnie	59	32	9	449
	Dobre	63	30	7	1020
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	20	6	70
	Raz w tygodniu	65	26	9	326
	1–2 razy w miesiącu	65	31	5	180
	Kilka razy w roku	64	29	7	405
	W ogóle nie uczestniczy	54	38	8	504
Poglądy polityczne	Lewica	51	42	7	414
	Centrum	61	32	8	311
	Prawica	68	25	6	449
	Trudno powiedzieć	68	23	9	267

TABELA 4

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>W przypadku wybuchu wojny tylko mężczyźni powinni być objęci obowiązkowym poborem</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	40	8	1535
Płeć	Mężczyźni	53	40	7	776
	Kobiety	49	41	9	759
Wiek	18–24 lata	44	48	8	325
	25–29	54	36	11	189
	30–34	56	36	8	351
	35–39	55	39	6	265
	40–44	50	41	9	404
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	47	44	9	515
	Y: 30–44 lata	53	39	8	1020
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	35	7	677
	Miasto do 19 999	53	39	8	211
	20 000 – 99 999	48	41	11	283
	100 000 – 499 999	39	52	8	203
	500 000 i więcej mieszk.	42	51	7	161
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	58	35	7	105
	Zasadnicze zawodowe	58	37	5	202
	Średnie	52	37	10	657
	Wyższe	47	46	7	570
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	46	10	280
	Średni personel, technicy	61	35	4	91
	Pracownicy adm.-biurowi	50	40	10	245
	Pracownicy usług	47	42	11	234
	Robotnicy wykwalifikowani	58	38	5	155
	Robotnicy niewykwalifik.	69	25	6	88
	Rolnicy	67	28	5	30
	Pracujący na własny rach.	52	41	7	103
	Bezrobotni	63	31	6	50
	Uczniowie i studenci	44	49	7	172
	Zajmujący się domem i inni	47	42	11	66
	Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	56	36	8
W związku nieformalnym		45	47	9	452
Wolny(a)		53	40	7	430
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	63	28	8	189
	Od 2000 do 2999 zł	51	44	4	181
	Od 3000 do 3999 zł	53	41	6	249
	Od 4000 do 5999 zł	52	42	6	354
	6000 zł i więcej	47	47	5	219
	Trudno powiedzieć	37	45	18	140
	Odmowa odpowiedzi	51	35	14	202
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	49	39	12	81
	Średnie	52	38	9	442
	Dobre	51	42	7	1012
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	27	11	68
	Raz w tygodniu	56	38	6	324
	1–2 razy w miesiącu	52	38	10	180
	Kilka razy w roku	53	40	6	400
	W ogóle nie uczestniczy	46	47	8	495
Poglądy polityczne	Lewica	45	48	8	410
	Centrum	53	39	8	309
	Prawica	54	42	4	446
	Trudno powiedzieć	55	32	14	266

TABELA 5

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>To ważne, żeby mężczyzna umiał się bić</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		47	45	8	1551
Płeć	Mężczyźni	55	38	7	781
	Kobiety	39	52	9	770
Wiek	18–24 lata	41	54	5	330
	25–29	51	41	8	190
	30–34	46	46	8	352
	35–39	49	44	7	269
	40–44	49	40	12	410
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	45	49	6	520
	Y: 30–44 lata	48	43	9	1030
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	45	6	685
	Miasto do 19 999	44	48	8	210
	20 000 – 99 999	48	40	12	285
	100 000 – 499 999	52	37	11	207
	500 000 i więcej mieszk.	34	59	6	164
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	41	8	106
	Zasadnicze zawodowe	57	36	8	204
	Średnie	48	44	9	662
	Wyższe	41	51	8	579
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	39	52	9	285
	Średni personel, technicy	48	43	9	92
	Pracownicy adm.–biurowi	44	47	8	245
	Pracownicy usług	46	45	9	234
	Robotnicy wykwalifikowani	58	35	7	155
	Robotnicy niewykwalifik.	65	30	5	88
	Rolnicy	73	21	7	32
	Pracujący na własny rach.	46	47	7	107
	Bezrobotni	56	33	12	53
	Uczniowie i studenci	44	50	6	173
	Zajmujący się domem i inni	35	52	13	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	47	43	10	630
	W związku nieformalnym	48	46	7	455
	Wolny(a)	46	47	7	436
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	50	43	7	192
	Od 2000 do 2999 zł	47	46	7	179
	Od 3000 do 3999 zł	46	48	6	252
	Od 4000 do 5999 zł	51	43	6	358
	6000 zł i więcej	45	50	5	219
	Trudno powiedzieć	41	42	17	145
	Odmowa odpowiedzi	43	43	14	207
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	52	40	8	83
	Średnie	47	44	9	448
	Dobre	46	46	8	1019
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	39	5	69
	Raz w tygodniu	50	42	8	326
	1–2 razy w miesiącu	50	40	9	179
	Kilka razy w roku	47	44	8	405
	W ogóle nie uczestniczy	44	51	5	504
Poglądy polityczne	Lewica	36	59	5	415
	Centrum	48	43	9	309
	Prawica	56	38	6	450
	Trudno powiedzieć	50	39	11	267

TABELA 6

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>Lepiej dla związku, kiedy to mężczyzna zarabia więcej niż kobieta</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		44	42	14	1551
Płeć	Mężczyźni	50	35	15	781
	Kobiety	38	49	13	771
Wiek	18–24 lata	37	47	16	330
	25–29	48	38	14	191
	30–34	46	40	14	350
	35–39	43	44	14	270
	40–44	46	41	14	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	41	44	15	521
	Y: 30–44 lata	45	41	14	1031
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	39	14	688
	Miasto do 19 999	43	43	14	210
	20 000 – 99 999	42	41	17	284
	100 000 – 499 999	39	51	11	207
	500 000 i więcej mieszk.	36	47	16	162
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	35	49	16	106
	Zasadnicze zawodowe	53	36	11	205
	Średnie	46	41	13	663
	Wyższe	40	44	16	578
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	50	16	284
	Średni personel, technicy	49	38	13	92
	Pracownicy adm.-biurowi	42	43	15	247
	Pracownicy usług	45	44	11	236
	Robotnicy wykwalifikowani	55	34	11	154
	Robotnicy niewykwalifik.	50	41	9	88
	Rolnicy	61	33	7	32
	Pracujący na własny rach.	48	38	15	107
	Bezrobotni	49	38	12	53
	Uczniowie i studenci	39	41	19	173
	Zajmujący się domem i inni	33	52	16	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	46	40	13	630
	W związku nieformalnym	41	47	12	453
	Wolny(a)	44	39	16	439
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	46	42	12	193
	Od 2000 do 2999 zł	49	45	6	183
	Od 3000 do 3999 zł	41	47	12	251
	Od 4000 do 5999 zł	46	41	12	358
	6000 zł i więcej	45	42	14	219
	Trudno powiedzieć	36	35	29	145
	Odmowa odpowiedzi	39	41	20	203
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	45	40	15	84
	Średnie	44	40	16	448
	Dobre	43	43	13	1019
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	35	9	69
	Raz w tygodniu	47	40	12	326
	1–2 razy w miesiącu	41	43	16	180
	Kilka razy w roku	47	40	13	404
	W ogóle nie uczestniczy	39	48	13	505
Poglądy polityczne	Lewica	31	57	12	415
	Centrum	47	39	14	309
	Prawica	52	35	12	450
	Trudno powiedzieć	46	36	18	268

TABELA 7

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>Mężczyźni powinni przechodzić na emeryturę później od kobiet</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	50	11	1551
Płeć	Mężczyźni	35	55	9	780
	Kobiety	43	45	12	771
Wiek	18–24 lata	26	63	11	330
	25–29	43	47	11	190
	30–34	42	47	11	351
	35–39	37	54	9	270
	40–44	48	41	11	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	32	57	11	520
	Y: 30–44 lata	43	47	10	1031
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	47	10	686
	Miasto do 19 999	37	52	11	211
	20 000 – 99 999	42	47	11	284
	100 000 – 499 999	35	53	12	206
	500 000 i więcej mieszk.	27	63	9	164
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	38	50	12	106
	Zasadnicze zawodowe	53	36	11	204
	Średnie	39	52	10	662
	Wyższe	35	54	11	578
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	36	54	10	284
	Średni personel, technicy	39	53	8	92
	Pracownicy adm.-biurowi	41	49	9	245
	Pracownicy usług	41	49	11	235
	Robotnicy wykwalifikowani	49	43	7	157
	Robotnicy niewykwalifik.	51	40	9	88
	Rolnicy	50	37	13	32
	Pracujący na własny rach.	37	52	11	108
	Bezrobotni	43	51	6	53
	Uczniowie i studenci	26	62	12	173
	Zajmujący się domem i inni	32	45	24	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	45	45	10	631
	W związku nieformalnym	35	56	9	455
	Wolny(a)	37	52	11	437
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	45	44	10	192
	Od 2000 do 2999 zł	43	52	5	183
	Od 3000 do 3999 zł	40	52	7	252
	Od 4000 do 5999 zł	40	51	9	358
	6000 zł i więcej	33	57	10	219
	Trudno powiedzieć	28	52	20	144
	Odmowa odpowiedzi	42	42	16	204
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	37	52	11	83
	Średnie	38	50	11	449
	Dobre	40	50	10	1019
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	31	17	70
	Raz w tygodniu	46	44	10	326
	1–2 razy w miesiącu	50	44	6	180
	Kilka razy w roku	38	54	9	404
	W ogóle nie uczestniczy	33	57	10	506
Poglądy polityczne	Lewica	42	50	8	413
	Centrum	41	50	9	311
	Prawica	35	57	8	449
	Trudno powiedzieć	43	41	16	268

TABELA 8

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>Mężczyźni nie powinni się wiązać ze znacznie młodszymi kobietami</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	55	17	1546
Płeć	Mężczyźni	28	59	14	779
	Kobiety	28	52	20	767
Wiek	18–24 lata	38	48	14	328
	25–29	32	51	17	191
	30–34	25	59	16	349
	35–39	26	61	14	269
	40–44	22	56	22	410
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	36	49	15	519
	Y: 30–44 lata	24	58	18	1027
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	53	15	684
	Miasto do 19 999	27	56	16	211
	20 000 – 99 999	24	56	20	284
	100 000 – 499 999	24	58	18	205
	500 000 i więcej mieszk.	26	57	17	162
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	38	45	17	106
	Zasadnicze zawodowe	33	52	16	205
	Średnie	27	55	17	662
	Wyższe	25	58	17	574
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	54	21	282
	Średni personel, technicy	21	63	16	92
	Pracownicy adm.-biurowi	23	60	16	246
	Pracownicy usług	27	57	16	235
	Robotnicy wykwalifikowani	32	58	10	156
	Robotnicy niewykwalifik.	25	57	19	88
	Rolnicy	24	63	13	32
	Pracujący na własny rach.	22	61	18	106
	Bezrobotni	35	45	20	53
	Uczniowie i studenci	44	42	14	173
Zajmujący się domem i inni	27	49	24	67	
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	24	58	18	627
	W związku nieformalnym	30	53	16	455
	Wolny(a)	33	52	15	435
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	26	58	16	190
	Od 2000 do 2999 zł	24	61	14	183
	Od 3000 do 3999 zł	31	56	13	250
	Od 4000 do 5999 zł	27	59	13	355
	6000 zł i więcej	29	56	14	219
	Trudno powiedzieć	33	41	26	144
	Odmowa odpowiedzi	25	49	26	205
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	38	53	9	82
	Średnie	26	55	19	445
	Dobre	28	56	17	1020
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	47	20	68
	Raz w tygodniu	30	55	15	326
	1–2 razy w miesiącu	29	50	21	180
	Kilka razy w roku	25	56	19	403
	W ogóle nie uczestniczy	28	60	12	502
Poglądy polityczne	Lewica	31	54	15	411
	Centrum	26	56	18	310
	Prawica	30	58	12	450
	Trudno powiedzieć	26	52	22	266

TABELA 9

		Czy zgadza się Pan(i) z następującym stwierdzeniem: <i>Mężczyzna nie powinien płakać, okazywać słabości</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	69	6	1552
Płeć	Mężczyźni	34	61	5	780
	Kobiety	17	77	6	772
Wiek	18–24 lata	18	79	3	330
	25–29	26	69	5	191
	30–34	24	70	6	352
	35–39	29	67	4	269
	40–44	30	62	8	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	21	75	4	520
	Y: 30–44 lata	28	66	6	1032
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	65	5	685
	Miasto do 19 999	29	66	4	211
	20 000 – 99 999	24	71	5	285
	100 000 – 499 999	17	74	9	207
	500 000 i więcej mieszk.	16	80	4	164
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	27	64	9	106
	Zasadnicze zawodowe	39	53	8	204
	Średnie	25	69	6	663
	Wyższe	21	75	4	579
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	72	4	285
	Średni personel, technicy	29	65	6	92
	Pracownicy adm.-biurowi	22	73	4	248
	Pracownicy usług	22	70	9	235
	Robotnicy wykwalifikowani	38	57	5	156
	Robotnicy niewykwalifik.	33	62	5	88
	Rolnicy	52	37	11	32
	Pracujący na własny rach.	19	77	4	107
	Bezrobotni	33	57	10	53
	Uczniowie i studenci	19	77	4	173
	Zajmujący się domem i inni	20	75	5	66
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	28	64	8	631
	W związku nieformalnym	22	75	3	455
	Wolny(a)	27	69	5	437
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	28	66	6	192
	Od 2000 do 2999 zł	23	72	5	183
	Od 3000 do 3999 zł	29	68	3	251
	Od 4000 do 5999 zł	25	71	4	358
	6000 zł i więcej	25	73	2	219
	Trudno powiedzieć	22	66	12	145
	Odmowa odpowiedzi	24	65	11	205
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	27	66	7	82
	Średnie	27	67	7	448
	Dobre	25	70	5	1022
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	70	5	70
	Raz w tygodniu	35	59	6	327
	1–2 razy w miesiącu	26	67	7	180
	Kilka razy w roku	22	72	6	405
	W ogóle nie uczestniczy	21	76	3	505
Poglądy polityczne	Lewica	21	75	5	415
	Centrum	21	75	4	311
	Prawica	33	62	5	449
	Trudno powiedzieć	28	63	9	268

TABELA 10

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>Kobieta powinna zawsze starać się być zadbana i dobrze wyglądać</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		70	25	5	1546
Płeć	Mężczyźni	72	22	6	776
	Kobiety	67	29	5	770
Wiek	18–24 lata	60	35	6	328
	25–29	66	26	8	192
	30–34	70	24	6	349
	35–39	70	26	3	268
	40–44	77	18	4	409
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	62	31	7	520
	Y: 30–44 lata	73	22	4	1026
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	22	5	688
	Miasto do 19 999	69	25	6	209
	20 000 – 99 999	69	25	6	283
	100 000 – 499 999	68	27	5	205
	500 000 i więcej mieszcz.	56	41	3	162
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	70	22	8	106
	Zasadnicze zawodowe	79	17	4	207
	Średnie	73	22	5	662
	Wyższe	62	33	6	572
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	35	7	280
	Średni personel, technicy	80	15	5	92
	Pracownicy adm.-biurowi	71	24	5	244
	Pracownicy usług	74	21	5	235
	Robotnicy wykwalifikowani	76	19	5	157
	Robotnicy niewykwalifik.	83	14	3	88
	Rolnicy	86	12	3	32
	Pracujący na własny rach.	77	21	2	105
	Bezrobotni	71	20	9	53
	Uczniowie i studenci	50	45	5	173
	Zajmujący się domem i inni	67	27	6	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	75	21	4	627
	W związku nieformalnym	68	28	4	456
	Wolny(a)	65	29	6	435
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	77	20	3	190
	Od 2000 do 2999 zł	75	22	4	181
	Od 3000 do 3999 zł	72	26	2	252
	Od 4000 do 5999 zł	69	27	3	354
	6000 zł i więcej	64	32	4	219
	Trudno powiedzieć	56	30	13	145
	Odmowa odpowiedzi	69	20	10	204
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	56	35	9	83
	Średnie	71	24	6	448
	Dobre	70	25	5	1015
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	81	18	1	69
	Raz w tygodniu	74	23	3	326
	1–2 razy w miesiącu	78	18	4	180
	Kilka razy w roku	74	21	5	404
	W ogóle nie uczestniczy	60	35	5	502
Poglądy polityczne	Lewica	58	39	3	415
	Centrum	74	20	6	310
	Prawica	74	23	3	446
	Trudno powiedzieć	74	17	9	268

TABELA 11

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>Lepiej, żeby kobieta nie miała w życiu zbyt wielu partnerów seksualnych</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		47	39	15	1532
Płeć	Mężczyźni	55	31	14	771
	Kobiety	37	46	16	762
Wiek	18–24 lata	45	38	17	325
	25–29	48	37	15	190
	30–34	49	38	13	348
	35–39	48	41	11	264
	40–44	43	38	19	405
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	46	38	16	515
	Y: 30–44 lata	46	39	15	1017
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	33	15	683
	Miasto do 19 999	46	38	16	207
	20 000 – 99 999	45	39	16	280
	100 000 – 499 999	36	45	19	202
	500 000 i więcej mieszk.	35	55	10	160
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	55	38	8	103
	Zasadnicze zawodowe	54	35	11	206
	Średnie	49	32	20	654
	Wyższe	39	48	13	570
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	47	16	279
	Średni personel, technicy	44	36	20	91
	Pracownicy adm.-biurowi	42	41	17	244
	Pracownicy usług	48	38	15	233
	Robotnicy wykwalifikowani	52	33	15	154
	Robotnicy niewykwalifik.	52	31	17	88
	Rolnicy	56	33	11	32
	Pracujący na własny rach.	54	36	11	105
	Bezrobotni	58	30	12	53
	Uczniowie i studenci	48	38	14	169
	Zajmujący się domem i inni	44	40	17	66
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	49	37	14	621
	W związku nieformalnym	44	41	15	453
	Wolny(a)	46	38	16	433
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	52	36	12	190
	Od 2000 do 2999 zł	52	36	12	181
	Od 3000 do 3999 zł	43	45	12	252
	Od 4000 do 5999 zł	47	39	13	350
	6000 zł i więcej	44	43	13	217
	Trudno powiedzieć	47	33	21	143
	Odmowa odpowiedzi	40	33	27	198
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	34	50	16	83
	Średnie	49	36	15	443
	Dobre	46	39	15	1006
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	57	32	11	70
	Raz w tygodniu	56	31	13	326
	1–2 razy w miesiącu	48	34	18	179
	Kilka razy w roku	44	40	16	400
	W ogóle nie uczestniczy	40	47	13	500
Poglądy polityczne	Lewica	31	53	15	414
	Centrum	44	39	16	306
	Prawica	58	31	11	445
	Trudno powiedzieć	51	29	19	265

TABELA 12

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>Kobieta powinna zawsze być miła</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	53	9	1547
Płeć	Mężczyźni	46	44	10	775
	Kobiety	31	62	7	772
Wiek	18–24 lata	29	64	7	326
	25–29	37	53	10	192
	30–34	44	48	8	350
	35–39	39	53	8	268
	40–44	41	50	10	411
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	32	60	8	518
	Y: 30–44 lata	41	50	9	1029
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	45	8	687
	Miasto do 19 999	33	55	12	207
	20 000 – 99 999	34	56	10	283
	100 000 – 499 999	32	61	6	206
	500 000 i więcej mieszk.	24	71	5	164
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	43	50	7	102
	Zasadnicze zawodowe	51	40	9	205
	Średnie	43	48	9	661
	Wyższe	28	64	9	578
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	65	10	283
	Średni personel, technicy	41	51	8	92
	Pracownicy adm.-biurowi	36	56	8	246
	Pracownicy usług	41	48	11	234
	Robotnicy wykwalifikowani	55	38	8	155
	Robotnicy niewykwalifik.	52	41	8	88
	Rolnicy	63	27	10	32
	Pracujący na własny rach.	40	53	6	105
	Bezrobotni	57	38	5	53
	Uczniowie i studenci	26	68	6	173
	Zajmujący się domem i inni	35	54	11	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	43	48	9	630
	W związku nieformalnym	32	59	8	455
	Wolny(a)	38	54	8	433
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	44	50	6	191
	Od 2000 do 2999 zł	41	51	8	181
	Od 3000 do 3999 zł	40	55	6	248
	Od 4000 do 5999 zł	36	59	5	355
	6000 zł i więcej	37	56	7	221
	Trudno powiedzieć	36	47	17	144
	Odmowa odpowiedzi	35	48	17	206
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	45	44	11	84
	Średnie	40	52	8	448
	Dobre	37	55	8	1015
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	43	12	70
	Raz w tygodniu	50	42	8	327
	1–2 razy w miesiącu	42	48	10	180
	Kilka razy w roku	39	53	8	403
	W ogóle nie uczestniczy	28	66	6	502
Poglądy polityczne	Lewica	30	65	5	416
	Centrum	39	52	8	308
	Prawica	44	49	7	447
	Trudno powiedzieć	41	48	12	268

TABELA 13

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>Lepiej jest, kiedy codziennym przygotowaniem posiłków dla rodziny zajmuje się kobieta</i>			Liczba osób	
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć		
		%	%	%		
Ogółem		33	58	10	1547	
Płeć	Mężczyźni	41	47	12	777	
	Kobiety	24	68	8	770	
Wiek	18–24 lata	30	60	11	325	
	25–29	32	56	12	191	
	30–34	34	59	7	351	
	35–39	33	61	6	268	
	40–44	34	53	14	411	
Wiek – zrekodowany	Z: 18–29 lat	31	58	11	516	
	Y: 30–44 lata	33	57	9	1031	
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	54	9	688	
	Miasto do 19 999	34	57	9	208	
	20 000 – 99 999	34	53	13	284	
	100 000 – 499 999	21	69	10	205	
	500 000 i więcej mieszk.	23	67	10	162	
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	47	43	11	106	
	Zasadnicze zawodowe	52	40	8	205	
	Średnie	34	55	11	662	
	Wyższe	21	69	10	574	
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	67	12	282	
	Średni personel, technicy	27	58	15	92	
	Pracownicy adm.-biurowi	27	64	8	246	
	Pracownicy usług	35	58	8	234	
	Robotnicy wykwalifikowani	46	42	12	155	
	Robotnicy niewykwalifik.	45	48	7	88	
	Rolnicy	64	32	5	32	
	Pracujący na własny rach.	35	59	5	105	
	Bezrobotni	48	41	11	53	
	Uczniowie i studenci	30	62	9	173	
	Zajmujący się domem i inni	31	53	16	67	
	Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	34	56	10	630
		W związku nieformalnym	30	60	10	454
Wolny(a)		34	57	10	434	
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	42	53	5	191	
	Od 2000 do 2999 zł	39	53	8	181	
	Od 3000 do 3999 zł	27	67	6	252	
	Od 4000 do 5999 zł	31	60	9	356	
	6000 zł i więcej	34	59	7	217	
	Trudno powiedzieć	27	50	23	145	
	Odmowa odpowiedzi	29	53	18	205	
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	37	51	12	84	
	Średnie	35	54	11	447	
	Dobre	31	60	10	1015	
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	47	12	70	
	Raz w tygodniu	38	54	8	326	
	1–2 razy w miesiącu	35	56	9	180	
	Kilka razy w roku	31	60	8	405	
	W ogóle nie uczestniczy	28	62	10	501	
Poglądy polityczne	Lewica	28	66	6	416	
	Centrum	30	58	12	310	
	Prawica	39	52	10	448	
	Trudno powiedzieć	37	52	11	268	

TABELA 14

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>Kobiety nie powinny się wiązać ze znacznie młodszymi mężczyznami</i>			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	52	16	1538
Płeć	Mężczyźni	35	50	15	771
	Kobiety	30	54	16	768
Wiek	18–24 lata	37	52	11	327
	25–29	34	48	17	189
	30–34	28	57	15	349
	35–39	28	54	17	266
	40–44	35	47	19	408
Wiek - zrekodowany	Z: 18–29 lat	36	51	13	516
	Y: 30–44 lata	31	52	17	1022
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	49	16	682
	Miasto do 19 999	33	55	12	209
	20 000 – 99 999	29	54	18	280
	100 000 – 499 999	26	53	20	205
	500 000 i więcej mieszk.	32	57	11	162
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	38	52	11	106
	Zasadnicze zawodowe	36	48	16	204
	Średnie	35	49	15	656
	Wyższe	27	56	17	573
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	55	19	280
	Średni personel, technicy	24	59	17	91
	Pracownicy adm.-biurowi	31	50	19	244
	Pracownicy usług	34	51	15	235
	Robotnicy wykwalifikowani	39	45	16	153
	Robotnicy niewykwalifik.	29	53	17	87
	Rolnicy	44	48	8	32
	Pracujący na własny rach.	26	64	10	105
	Bezrobotni	38	48	14	53
	Uczniowie i studenci	42	48	10	172
	Zajmujący się domem i inni	29	52	19	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	30	51	19	624
	W związku nieformalnym	32	55	13	453
	Wolny(a)	36	50	14	432
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	31	56	13	191
	Od 2000 do 2999 zł	37	47	15	179
	Od 3000 do 3999 zł	33	55	12	251
	Od 4000 do 5999 zł	30	57	13	353
	6000 zł i więcej	35	52	13	219
	Trudno powiedzieć	34	41	24	145
	Odmowa odpowiedzi	29	46	25	201
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	40	47	13	83
	Średnie	34	49	17	446
	Dobre	31	53	16	1009
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	44	14	67
	Raz w tygodniu	38	49	13	325
	1–2 razy w miesiącu	33	47	20	180
	Kilka razy w roku	30	53	17	402
	W ogóle nie uczestniczy	29	58	13	502
Poglądy polityczne	Lewica	31	54	15	415
	Centrum	29	54	17	306
	Prawica	36	53	11	445
	Trudno powiedzieć	32	47	21	268

TABELA 15

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: W rodzinie dziećmi powinny zajmować się przede wszystkim kobiety			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	72	6	1544
Płeć	Mężczyźni	31	62	7	775
	Kobiety	15	81	4	770
Wiek	18–24 lata	20	74	6	328
	25–29	26	67	6	191
	30–34	24	71	6	350
	35–39	25	71	4	268
	40–44	21	72	7	406
Wiek - zrekodowany	Z: 18–29 lat	22	72	6	519
	Y: 30–44 lata	23	71	6	1025
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	66	5	685
	Miasto do 19 999	18	74	8	210
	20 000 – 99 999	24	69	7	283
	100 000 – 499 999	13	83	5	205
	500 000 i więcej mieszk.	15	81	4	161
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	28	64	8	106
	Zasadnicze zawodowe	36	59	5	204
	Średnie	24	70	6	660
	Wyższe	16	79	5	575
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	77	6	283
	Średni personel, technicy	15	79	6	91
	Pracownicy adm.-biurowi	16	80	4	244
	Pracownicy usług	23	71	6	235
	Robotnicy wykwalifikowani	32	60	8	153
	Robotnicy niewykwalifik.	36	61	3	88
	Rolnicy	42	56	3	32
	Pracujący na własny rach.	22	72	6	105
	Bezrobotni	38	54	8	53
	Uczniowie i studenci	21	73	7	173
	Zajmujący się domem i inni	21	70	8	67
Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	21	73	6	627
	W związku nieformalnym	20	75	6	454
	Wolny(a)	29	65	6	434
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	25	72	3	191
	Od 2000 do 2999 zł	18	78	4	180
	Od 3000 do 3999 zł	21	75	4	251
	Od 4000 do 5999 zł	24	72	4	352
	6000 zł i więcej	25	71	4	221
	Trudno powiedzieć	23	63	14	145
	Odmowa odpowiedzi	23	66	12	205
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	33	60	7	83
	Średnie	21	72	7	447
	Dobre	23	72	5	1015
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	65	8	70
	Raz w tygodniu	31	66	3	326
	1–2 razy w miesiącu	25	70	4	180
	Kilka razy w roku	19	77	4	403
	W ogóle nie uczestniczy	19	74	7	500
Poglądy polityczne	Lewica	17	77	6	416
	Centrum	20	75	5	308
	Prawica	29	66	4	446
	Trudno powiedzieć	27	67	7	268

TABELA 16

		Czy zgadza się Pan(i) z tym stwierdzeniem: <i>W polskim społeczeństwie lepiej żyje się mężczyznom niż kobietom</i>			Liczba osób	
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć		
		%	%	%		
Ogółem		44	36	20	1544	
Płeć	Mężczyźni	35	45	20	774	
	Kobiety	53	28	19	770	
Wiek	18–24 lata	47	33	20	327	
	25–29	43	39	18	191	
	30–34	42	40	18	352	
	35–39	42	42	16	267	
	40–44	46	31	23	408	
Wiek - zrekodowany	Z: 18–29 lat	46	35	19	517	
	Y: 30–44 lata	43	37	20	1027	
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	37	20	687	
	Miasto do 19 999	39	34	27	210	
	20 000 – 99 999	47	36	18	281	
	100 000 – 499 999	41	42	17	205	
	500 000 i więcej mieszk.	54	32	14	161	
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	39	37	24	106	
	Zasadnicze zawodowe	41	37	22	204	
	Średnie	44	35	21	662	
	Wyższe	46	38	16	572	
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	38	16	282	
	Średni personel, technicy	39	35	27	92	
	Pracownicy adm.-biurowi	42	37	21	244	
	Pracownicy usług	48	32	20	235	
	Robotnicy wykwalifikowani	39	39	21	153	
	Robotnicy niewykwalifik.	36	44	20	88	
	Rolnicy	31	47	23	32	
	Pracujący na własny rach.	39	44	17	105	
	Bezrobotni	46	42	12	53	
	Uczniowie i studenci	52	31	18	173	
	Zajmujący się domem i inni	46	28	26	68	
	Sytuacja osobista	W związku małżeńskim	43	36	21	627
		W związku nieformalnym	45	40	14	453
Wolny(a)		45	33	22	435	
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	49	35	16	189	
	Od 2000 do 2999 zł	45	36	19	180	
	Od 3000 do 3999 zł	44	41	14	251	
	Od 4000 do 5999 zł	46	36	17	356	
	6000 zł i więcej	43	44	14	219	
	Trudno powiedzieć	40	24	36	145	
	Odmowa odpowiedzi	39	31	29	205	
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	43	40	17	84	
	Średnie	44	35	21	445	
	Dobre	44	37	19	1015	
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	32	24	70	
	Raz w tygodniu	45	35	20	324	
	1–2 razy w miesiącu	48	36	17	179	
	Kilka razy w roku	42	36	22	405	
	W ogóle nie uczestniczy	45	40	15	501	
Poglądy polityczne	Lewica	53	31	16	415	
	Centrum	44	37	19	309	
	Prawica	38	46	16	447	
	Trudno powiedzieć	42	30	28	267	